

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 250/2015
22.10.2015. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Гордане Ајншпилер-Поповић и Браниславе Апостоловић, чланова већа, у парници по тужби тужилаца О.Ђ., М.Ш., Д.Б., Т.Т. и М.Ј., сви из З., које заступа пуномоћник К.Р., адвокат из З., против тужених Стечајна маса Б.с. а.д. у стечају из З. и Д.О.О. И. у стечају из З., кога заступа пуномоћник С.Р., адвокат из З., ради утврђења ништавости уговора и утврђења потраживања, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 5069/14 од 03.06.2015.године, у седници већа одржаној дана 22.10.2015.године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Привредног апелационог суда Пж бр. 5069/14 од 03.06.2015.године, у ставу другом изреке, којим је преиначена првостепена пресуда и делимично одбијен тужбени захтев, те је одлучено да свака странка сноси своје трошкове и у том делу предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Зрењанину П бр. 447/13 од 21.02.2014.године, у ставу првом изреке утврђено је као основано потраживање тужиље О.Ђ. према туженом другом реда у износу од 681.087,89 динара. Ставом другим изреке утврђено је као основно потраживање тужиоца М.Ш. према туженом другом реда у износу од 473.122,71 динар. Ставом трећим изреке утврђено је као основно потраживање тужиоца Д.Б. према туженом другом реда у износу од 253.909,06 динара. Ставом четвртим изреке утврђено је као основано потраживање тужиоца Т.Т. према туженом другом реда у износу од 317.050,19 динара. Ставом петим изреке утврђено је као основано потраживање тужиоца М.Ј. према туженом другом реда у износу од 761.503,89 динара. Ставом шестим изреке обавезани су тужени да солидарно тужиоцима плате трошкове парничног поступка настале од дана подношења тужбе до дана 02.10.2013.године у износу од 859.123,00 динара. Ставом седмим изреке, обавезан је тужени другом реда да тужиоцима плати трошкове парничног поступка настале након 02.10.2013.године у укупном износу од 108.000,00 динара.

Привредни апелациони суд је побијаном пресудом Пж бр. 5069/14 од 03.06.2015.године у ставу првом изреке делимично одбио жалбу друготуженог као неосновану и потврдио првостепену пресуду Основног суда у Зрењанину у делу става првог, другог, трећег, четвртог и петог изреке, којим је утврђено потраживање тужиље О.Ђ. према друготуженом у износу од 414.703,64 динара, потраживање тужиоца М.Ш. према друготуженом у износу од 288.096,92 динара, потраживање тужиоца Д.В. према друготуженом у износу од 156.441,90 динара, потраживање тужиоца Т.Т. према друготуженом у износу од 274.170,63 динара и потраживање тужиоца М.Ј. према друготуженом у износу од 463.699,80 динара. Ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда у делу става првог, другог, трећег и петог изреке, којим је утврђено потраживање тужиоца првог реда према друготуженом у износу од 266.384,64 динара, потраживање тужиоца другог реда према друготуженом у износу од 185.025,79 динара, потраживање тужиоца трећег реда према друготуженом у износу од 97.467,16 динара, потраживање тужиоца четвртог реда према друготуженом у износу од 69.979,56 динара и потраживање тужиоца петог реда према друготуженом у износу од 297.804,09 динара, као и у ставовима петом и шестом изреке, којим је одлучено о трошковима поступка тако што је тужбене захтева за утврђење потраживања тужилаца према друготуженом у наведеним износима одбио као неосноване и одлучио да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Против другостепене пресуде у преиначеном делу тужиоци су благовремено преко пуномоћника из реда адвоката изјавили ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Како је ревизија тужилаца дозвољена применом члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11 и 55/14) који се у конкретном случају примењује на основу члана 506. став 2. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11) и члана 23. Закона о изменама и допунама ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 55/14) Врховни касациони суд је испитао другостепену пресуду у побијаном делу применом члана 408. ЗПП и одлучио да је ревизија тужилаца основана.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Међутим, основан је ревизијски навод да је иста захваћена битном повредом из члана 374. став 2. тачка 7. ЗПП обзиром да је другостепени суд висину потраживања тужилаца утврдио без отварања расправе пред другостепеним судом, кроз извиђајни поступак, чиме су странке онемогућене да расправљају пред судом.

Одредба члана 382. ЗПП даје могућност другостепеном суду да од првостепеног суда прибави извештај о повредама одредаба поступка и да затражи да се ради утврђивања тих повреда спроведу провере. Међутим, другостепени суд је решењем Пж бр. 5069/2014 од 09.10.2014.године са позивом на наведену законску одредбу првостепеном суду указао да је по изјављеној жалби

друготуженог релевантна чињеница да ли утврђена потраживања тужилаца представљају неисплаћене минималне зараде или потраживања представљају зараде преко износа минималних зарада што се из списка предмета не може утврдити, па је списе предмета вратио првостепеном суду на изјашњење и спровођење извиђајних радњи по пријавама потраживања тужилаца да ли су пријављена потраживања на име неисплаћених минималних зарада или зарада које прелазе износе минималних зарада и у ком износу. Следом реченог, радило се о утврђивању чињеница релевантних за пресуђење, што се није могло реализовати кроз институт извиђајних радњи из члана 382. ЗПП. Одредбом члана 383. став 3. ЗПП је прописано да ако веће другостепеног суда нађе да је ради правилног утврђивања чињеничног стања потребно да се пред другостепеним судом понове већ изведени докази или докази чије извођење је одбио првостепени суд може да закаже расправу пред другостепеним судом. Другостепени суд има обавезу да закаже расправу и одлучи о жалби и захтевима странака када је у истој парници првостепена пресуда већ једном била укинута, а побијана пресуда се заснива на погрешно и непотпуно утврђеном чињеничном стању, а што је овде случај, а како то произилази из решења Привредног апелационог суда од 09.10.2014.године.

По добијању наведеног решења првостепени суд је извео доказ вештачењем на ком налазу је другостепени суд засновао своју одлуку, што је супротно одредби члана 233. ЗПП, јер се докази изводе на главној расправи или пред замољеним судом, а у сваком случају странке морају бити уредно позване на рочиште на коме се изводе докази.

Стога је побијана другостепена пресуда донета уз битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 7. ЗПП, а та повреда није отклоњена позивом првостепеног суда странкама да се изјасне о додатном налазу вештака од 08.12.2014.године, на коме је заснована другостепена пресуда.

Према чињеничном стању утврђеном током првостепеног поступка, тужиоци су били запослени код друготуженог када је над овим привредним друштвом покренут стечајни поступак у коме су закључком од 12.06.2006.године призната потраживања тужилаца према стечајном дужнику у одређеним новчаним износима са затезном каматом. На основу јавног позива првотуженог тужиоци су са њим закључили уговоре о уступању признатих потраживања, којим су се тужиоци обавезали да пренесу на пријемника у целости своје потраживање, а пријемник се обавезао да уступиоцима за уступљено потраживање исплати 30 % односно 40% од вредности њиховог потраживања зависно од рока уплате. Правноснажном пресудом Привредног апелационог суда Пж бр. 2023/13 од 02.10.2013.године, преиначена је првостепена пресуда и делимично усвојен тужбени захтев сваког од тужилаца за утврђење да су ништави уговори о уступању потраживања закључени између тужилаца и претходника првотуженог Б.с. а.д. из З.. У погледу потраживања тужилаца по основу неисплаћених зарада и других потраживања из радних односа првостепена пресуда је укинута. У

поновном поступку првостепени суд је утврдио да је над друготуженим први пут отворен стечајни поступак 06.03.2006.године, када су тужиоцима као повериоцима призната потраживања на име зарада на дан отварања поступка стечаја. Након што су тужиоци уговорима од 07.12.2006.године уступили своја потраживања Б.с. а.д. из З. као пријемнику, у поступку стечаја над друготуженим 20.02.2007.године усвојен је предложени план реорганизације стечајног дужника којим су се повериоци сагласили са редуковањем потраживања свих стечајних поверилаца сем разлучних у износу од 24,192% сваког потраживања. План реорганизације је 18.08.2009.године обустављен уз константацију да је подносилац плана реорганизације испунио све обавезе из поднетог плана. Над друготуженим је 13.04.2011.године поново отворен стечајни поступак, када су тужиоци пријавили своје потраживање како по основу неисплаћених зарада за период од 01.03.2010.године до 13.04.2011.године што им је признато у стечајном поступку, тако и по основу заједничке пријаве која се односи на потраживања из поништених уговора о уступању потраживања, а која потраживања су им у стечајном поступку друготуженог оспорена. Тужиоци су своја потраживања определили према вредности пријављених и признатих потраживања у претходном стечајном поступку друготуженог умањених за износ исплаћен по уговорима о уступању потраживања са обрачунатом законском затезном каматом од 01.12.2009.године.

Код овако утврђених чињеница првостепени суд је утврдио као основана новчана потраживања тужилаца према друготуженом у целини (главница увећана за законску затезну камату обрачунату за период од 06.03.2006.године до отварања новог стечајног поступка над друготуженим) са позивом на одредбе члана 104, 105. и 106. у вези са чланом 16. Закона о раду закључујући да се ради о потраживањима којих се тужиоци нису могли одрећи, не само у односу на првотуженог већ и приликом усвајања плана реорганизације који је ништав у делу којим је одређено умањење потраживање тужилаца за 24,19%.

Другостепени суд делимично прихвата изнето становиште. Обзиром на правноснажно утврђену ништавост уговора о уступању потраживања закључује да је без дејства како одрицање тужилаца од тог дела зараде, тако и све радње које је првотужени предузео у поступку стечаја над друготуженим користећи се својим статусом пријемника потраживања. Међутим, према схватању овога суда овако становиште могло би се прихватити само у случају када потраживања тужилаца чине искључиво минималне зараде, а не и када га чине зараде преко минималних или друга потраживања по основу рада. По становишту другостепеног суда непуноважност одрицања од зараде тужилаца има за последицу да тужиоци и даље имају право да од друготуженог потражују неисплаћене зараде, а непуноважност радњи првотуженог даје им право да се зависно од природе њихових потраживања висина истих утврди на начин и у складу са условима из усвојеног плана реорганизације. Како је вештачењем које је као доказ изведено након закључења расправе пред првостепеним судом и без отварања расправе пред другостепеним судом утврђена вредност потраживања

тужилаца која се односи на минималне зараде и оне преко минималних и потраживања из рада по другим основима, то је другостепени суд прихватио обрачун вештака у коме су потраживања тужилаца сврстана у четврти исплатни ред умањена за 24,191% колико је одређено умањење прихваћеним планом реорганизације. Међутим, одговарајући на жалбене наводе друготуженог да је испуњењем плана реорганизације престало потраживање тужилаца, другостепени суд наводи да тужиоци нису били обухваћени планом реорганизације, да под условима из плана нису тражили намирење потраживања, те да су у новом поступку стечаја пријавили потраживања утврђена и призната у ранијем поступку стечаја над друготуженим. Из наведеног следи да је у конкретном случају спорно питање правног дејства усвојеног плана реорганизације на тужиоце који нису били обухваћени планом реорганизације.

На основу изложеног Врховни касациони суд је применом члана 415. став 1. ЗПП укинуо другостепену пресуду у побијаном делу, те ће другостепени суд у поновном поступку отклонити битне повреде на које му је указано овим решењем и одлучити о преосталом делу тужбеног захтева тужилаца.

**Председник већа-судија,
Бранко Станић,с.р.**